

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Fusk vid antagning till högskoleutbildning - vad händer sen? (SOU 2019:50)

Ert dnr U2019/04230/UH

Sammanfattning

Kammarrätten tillstyrker utredningens förslag att en elev som genom oriktiga eller vilseledande uppgifter har antagits till en kurs eller ett utbildningsprogram ska få behålla sina godkända betyg om antagningen återkallas. Det finns dock i det vidare lagstiftningsarbetet anledning att överväga om detta ska gälla utan undantag. Kammarrätten anser också att det finns anledning att vidare överväga om verkligen en elev som har ett pågående ärende eller har fått ett beslut om återkallelse av antagning ska kunna få utfärdat ett examensbevis.

Återkallelse av betyg

Frågan om en elev ska få behålla sina betyg när antagningen återkallas på grund av att eleven har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter vid antagningen är av stor betydelse och det är viktigt med en enhetlig bedömning på högskolor och universitet. Av utredningen framgår att rättsläget i dag är oklart. Det är därför bra med lagstiftning som tydliggör vad som gäller.

Det finns starka argument för att betyg i en sådan situation inte ska gälla. Det finns emellertid också starka argument för den motsatta uppfattning som utredningen kommit till. Kammarrätten tillstyrker utredningens förslag att en återkallelse av antagning på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter inte ska föranleda att betygen som eleven fått fram till dess ska återkallas.

Det bör dock övervägas om principen ska gälla utan undantag. I betänkandet finns inte så stort underlag för att bedöma vad som i enskilda fall ligger bakom att en elev inte får gå vidare på utbildning som den antagits till. Utredningen gör heller ingen skillnad mellan dessa. Den regel som föreslås är såtillvida heltäckande och får förmodas leda till att betygen tillgodoräknas även i de fall det är starka ogiltighetsgrunder som ligger bakom avantagningsbeslutet. Det innebär att

man fortsättningsvis ska jämföra en behörig elevs fusk vid antagningsprov med fall där någon obehörig elev förfalskat betyg eller använt sig av någon annans betyg för att komma in på en utbildning. Det ger förvisso enhetlighet, men kanske på bekostnad av vad som utifrån allmänna intressen framstår som rimligt. Möjligen kan det också sägas innebära en avvikande ordning på detta område i jämförelse med vad som allmänt gäller inom förvaltningsrätten. Frågan är om det finns tillräckligt starka skäl för det.

Det är möjligt att det blir för komplicerat att i rättstillämpningen skilja mellan olika fall. Det finns enligt kammarrättens mening emellertid anledning att pröva den frågan vidare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Det som då i första hand bör prövas är om det är praktiskt möjligt att ha en annan ordning när grunden för återkallelse av antagningen är eller liknar en nullitet.

Rätt att få utfärdat ett examensbevis

Utredningen föreslår ingen reglering kring möjligheten att få ut ett examensbevis för en elev som har ett pågående ärende eller har fått ett beslut om återkallelse av antagning på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter. Är eleven i slutskedet av utbildningen finns det en risk för att eleven överklagar beslutet om återkallelse och hinner få ut sitt examensbevis under tiden överklagandet handläggs. Detta är inte en önskvärd ordning. Kammarrätten anser därför att det bör övervägas om det ska finnas en undantagsregel från rätten att få utfärdat ett examensbevis för en elev som har kommit långt in i utbildningen eller är mycket nära examen och som har fått sin antagning återkallad eller som har ett pågående ärende om återkallelse.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättslagmannen Anders Bengtsson efter föredragning av kammarrättsfiskalen Emma Lindmark.

Anders Bengtsson

Emma Lindmark